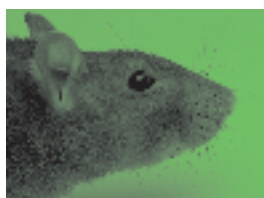

PatkányIRT

Most micsinálnak a patkányok, kérdezte a fiú.

Basznak. Basznak, mint a nyulak, súgta a férfi és levette az éjjellátó készüléket a fejéről. Hegyesen kiköpött.

Honnan veszed, kérdezte a fiú. Izgalom volt a hangjában.

Látom a hőkamerán, hogy az egyik rámászott a másikra, súgta.

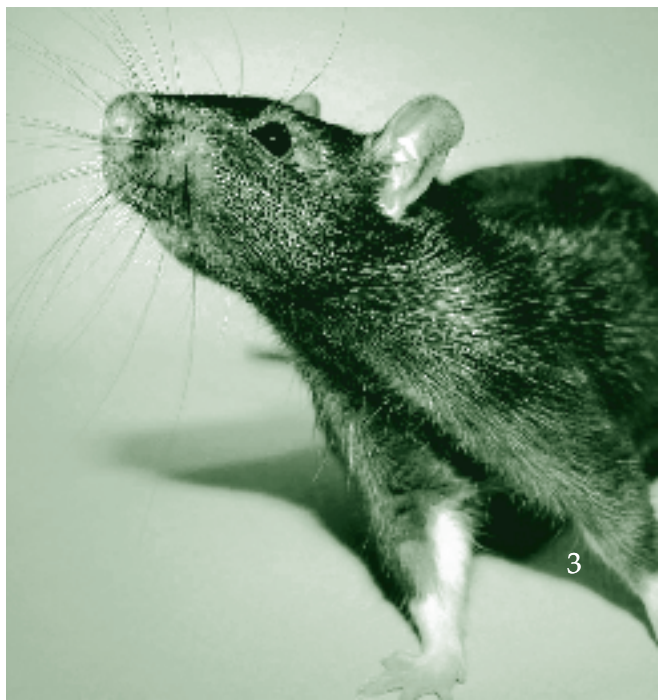
Kapcsoljad be puskamikrofont, mondta a fiú.

Na ugyi, sziszegte a férfi, amikor hallották a kísérő zajokat.

A szemetek. A bűdös patkányok. Mi szobrozunk már harmadik éccaka, ezek meg itt basznak az orrunk előtt. Akurvannyukat, dohogott a fiú.

Hadd basszanak, ez a szuka már úgy se fogja lefijalni, súgta a férfi. Aztán ezen elkuncogtak egy ideig.

Ettől kicsit megnyugodtak. Feszültek voltak. Mert egyre jobban megviselte őket ez a munka. Pedig kezdetben jól indult. Szerették a portyázást, ahogy becserkésztek a patkányfészket. A férfi előzetesen mindent leírt. Apróra megtervezett mindent. Program szerint dolgoztak. Szerették az izgalmat is, amikor figyelték a patkányokat, miközben azok nem tudtak semmit arról, hogy figyelik őket. Ettől furcsa módon úgy érezték, hogy hatalmuk van arra, hogy azt tegyenek velük, amit csak akarnak. Kezdetben ezt élvezték a legjobban. Hogy azok ki vannak nekik szolgáltatva. Akár meg is könyörülhetnének rajtuk. De tudták, hogy nem teszik. Arra is hamar rájöttek, hogy nem szabad sokáig figyelni egy patkányfészket, mert akkor nagyon megismerik őket. Annyira intenzív volt a munka a megfigyelés idején, hogy szinte együtt éltek velük. Mintha részei lennének az életüknek. Tudták a szokásaikat, a mozgá-

sukat, ismerték a hangjukat. Aztán mintha már a szagukat is érezték volna.

Napok óta szemmel tartották éjszakánként a patkányfészket, amelyet legutóbb kiszemeltek. Azt figyelték, ahogy mozognak, a szokásaikat. Nem akartak feltűnőek lenni, nehogy idő előtt észrevegyék a patkányok, hogy figyelik őket, mert attól nyugtalanok lesznek, mondták egymásnak. Nekik pedig az nem kell, hogy rohángáljanak, zajt csapjanak. Hogy megváltoztassák a szokásaikat.

Ha túl közel mensz, kiszagolnak és akkor agresszívek lesznek, esetleg még haraphatnak is. Ez volt az alapszabály. Csak messziről. Kellő távolságból szabad szemmel tartani. Hőkamerával, puszkamikrofonnal és infratávcsővel figyeltek. Csupa spéci katonai cucc.

A munkához mindig terepszínű ruhát vettek. A katonai surranó nem csak a lábfejnek adott tartást. Másként esett benne a járás is. A terepjárót óvatosságból messzebb állították le. Nem akartak nyomot hagyni.

És nem akartak láthatóak lenni. Ezért a műútról lehajtva valamilyen tereptárgy mögé parkoltak be. Aztán kilométereket gyalogoltak keresztül a mezőn, vízmosásokban, hogy ne hagyjanak szagnyomot. Valamilyen cserjést, ligetest kerestek, erdősávot, fasort, mély árkot. Bármilyen tereptárgyat, ahonnan fedésből, álcázva láttak rá a patkányfészkekre.

Minek ez a hajcihő, kérdezte a fiú. Ennyi kalamajka, lapulás, ahelyett, hogy egyszerűen leirtanánk a patkányokat, mondta, amikor első alkalommal vett részt a munkában. Csigavér, mondta a férfi, aki mindent megtervezett papíron, mindent előzetesen leírt, térképen vázolta fel a helyszínt. Mindenkinek megvolt a feladata. A google műholdas térképét is tanulmányozta.

Nem hibázhatunk. Nekünk küldetésünk van. Nem hősök akarunk lenni, hanem eszközök, mondta a férfi, akit mindenki elismert vezetőnek.

De akkor is, leirtani őket, oszt punktum, mondogatta a fiú türelmetlenül.

Nyugi, ne parázz, válaszolta a férfi.

Nem parázom. Leszarom, mondta, de a hangjában félelem volt.

Mondtam: ez küldetés. Nem tudjuk a problémát megoldani. Csak tartást tudunk adni másoknak, mondta a férfi.

Pedig van megoldás: leirtani.

Tévedsz. Előbb megfigyelni.

Miért, kérdezte a fiú türelmetlenül.

Hogy minimalizáljuk a kockázatot.

Milyen kockázatot, kérdezett vissza a fiú.

A biztonsági kockázatot, válaszolta a férfi.

Nem azt mondtad, hogy befolyásos pártfogóink vannak.

Szponzoraink vannak, meg segítők, akik nem vallhatnak színt, érted, kifaszom, mondta a férfi lekezelően, hogy tudja a fiú, hol a helye.

Akkor szponzoráljanak bennünket nagyvonalúbban, mondta a mindig elégedetlen, mindig türelmetlen fiú.

Nyugi, ma végzünk ezekkel. Hallottad, már basztak. Mindjárt mélyen alszanak. Hajnalban beindulunk. Mind bent vannak a patkányfészkekben. A porontyok is. Egy kicsit hadd álmodjanak még a bűdösben addig, mondta a férfi.

A fiú ettől megint lenyugodott kicsit, de türelmetlen volt, pattanáig feszült. Talán az

energiaitaloktól, amelyeket álomság ellen leküldött az este. A fiú szeretete ezt a leirtásos munkát, csak a hosszas megfigyelés dühítette, a tétlenség, a várakozás. A tökölőds, ahogy mondta. Adjunk a patkányoknak, oszt jó napot, szokta mondani. A férfiak inkább a készülődést szerették. Befulladt életükben ez hozott újra kalandot. Izgalmasabb, mint az éjszakai horgászat. Végre valami történik velük a versenyben ivott sörök és a hajnalban könnyörgő szemű nők okozta rossz lelkiismeret után. A patkányirtás újra célt adott

az életük nek. A férfiak már korábban is a patkányokat okolták mindenért, ami nem sikerült nekik. Meg azért is, ami nem sikerült másoknak. Vagy azért, ami másoknak sikerült. A patkányok okozták a rossz termést, a drágaságot. Ők voltak az okai a köztisztaság hiányának, de még a közerkölcsök romlásának is. Nappal figyelték ki a célpontot, aztán éjszakákon át folytatták. A leirtást azonban csak éjszaka csinálták, amikor nem látták őket. Felgyújtották a patkányfészkeket, aztán lőttek az egyetlen kijáratra, ahol álmukból ébredve a patkányok menekülni próbáltak. A fiú ezt az akciózást szerette legjobban. A szemén lévő éjjellátótól minden olyan volt, mint egy videójátékban. És ő meg csak lőtt, lőtt, lőtt minden mozgócélpontra. Még a nyüszítő kutyákra is.

Kora hajnalban aztán fokozatosan közeledtek a kiszemelt patkányfészkekhez. Mindig a sor legszélén álló házat választották. Előbb a férfiak rádobták a fészkekre a Molotov-koktelt, a nylonnal befoltozott ablak könnyen beszakadt, alig adott hangot, a benzín pedig felgyújtotta az összehordott kacatokat.

Minden patkányalomban van valami éghető, ebben lehet bízni, oktatták ki a férfiak a fiút az eligazításon. Aztán ha kijönnek a patkányok, csak le kell őket irtanod. Az alfahím és a szuka a legfontosabb, mondta a férfi az eligazításon, aztán a porontyokkal már könnyen elbánunk. Azok egyébként sem figyelnek eléggé. Még nem elég gyanakvók. A kifejlett példányok a veszélyesek, rájuk koncentrálunk, mondta.

Ezen az éjszakán az egyik férfinak bevillant, hogy ők is olyanok, mint a sárkányölő. Talán azért, mert itt minden a sárkányölőre emlékeztette őket. Azt hiszi, hogy őket is tisztelni fogják ezért a munkáért, mondta a többieknek.

Körbevették a házat, hogy ha a patkányok menekülni próbálnak, észrevegyék őket. A fiú és a férfi került a bejárat elé. A szülőkkel könnyen végeztek. A fiú keze akkor remeggett meg, amikor az ötéves forma kisfiú rohant ki, vinnyogva zokogott, mint egy szükölő kisállat. A duplacsövű vadászpuskából lőtt rá.

Nesze neked, bazmeg. Aludjál, Csabika, mondta, mert még a fülében volt, ahogy néhány órája elbúcsúztak tőle a szülők, amikor lefektették. Aludjál csak, Csabika, mondta.

Borbély Szilárd (Fehérgyarmat, 1964): költő, irodalomtörténész. Legutóbbi kötete: *A testhez* (Kalligram, 2010).